

ΡΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΩΝ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛ. ΛΕΗ. 20

ΦΥΛ. ΠΡΩΤΗ. ΛΕΗ. 40.

Ἡ συνδρομὴ προπληρωτέα καὶ ὑποχρεωτ. δι' ἕν ἔτος· ἐν Ζακύνθῳ ἀνά τρεῖς δρ. 2·
Ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ καὶ ταῖς Ἐπαρχίαις ἐτήσια 8. Ἐν δὲ τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. χ. 10.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ: 16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1886. | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

ΑΡΙΘ. 10.

Ποιήσεις—Πανᾶ, Τριανταφύλλη, Καψοκεράλου, Ζαμπελίου, Τσακασιάνου,
Φεόγνιδος—Φωσκόλου*Ορτις, Μετάφρ. Γ. Κ. Σφήκα.— Σπυριδων Ζαμπέλιος,
ὑπὸ Σ. Δε Βιάζη.

Ἡ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΟΥ.

—Σελήνη μου, τὸ πρόσωπο τί γέρνεις πικραμένο;
Σκληρὸς, μὴ σ' ἀλησμόνησε ἐκεῖνος ποῦ ἀγαποῦσες,
Καὶ μαραμμένη κ' ἔρημη 'ς τὸν οὐρανὸ γυρίζεις;
Ἄν ἦν ἔτσι, Σελήνη μου, καταίθα καὶ σὺ κάτω·
Ἐλα μαζὺ νὰ κάτσουμε, νὰ σμιζοῦμε τὰ δάκρυα,
Μὴν ἤθελε ἀλαφρώσουνε οἱ πόνοι τῆς καρδιάς μας,
Γιατὶ ἀνασαίνει ὁ καῦμός ἄλλον καῦμό σὰ βλέπη.
Μία φορὰ, Σελήνη μου, ἤμουνα, ἡ καυμένη,
Ἀρσάτη καὶ περήφανη, κ' εἶχα μαλλιὰ χρυσάφι.
Εἶχα φιλι' ἔς τὸ στόμα μου καὶ ἔρωτα 'ς τὰ μάτια.
Τοὺς νεῖους, σὰν χιόνι, ἔλυωνε τὸ φλογερό μου βλέμμα,
Καὶ τώρα;... Ὀϊσιμένανε! Σελήνη, κύτταξέ με,
Ἰδὲς πῶς ἐκατάντησα, σὰν φάντασμα ἀπὸ μνήμα!
Ἐφυγε ἀπὸ τὰ μάτια μου ὁ ἔρωτας 'ς τὰ στήθια,
Καὶ τὸ φιλι' ἀπ' τὸ στόμα μου ἐπέταξε καὶ πάει·
Τὸ βλέμμα μου ἐμαράθηκε καὶ φλόγες πλεῖο δὲν χύνει,
Καὶ τὰ θερμά μου δάκρυα ἐτρύπησαν ταῖς πέτραις.
Ἀσπρίσανε ἡ πλεξίδες μου· ταῖς ἀσπρίσεν ἡ λύπη...
Λυπήσου με, Σελήνη μου, κοντεύω ν' ἀποθάνω!—
Μὲ μιὰ φωνή, σὰν νᾶβγαινε βαθειὰ μέσ' ἀπὸ μνήμα,
Φωνή, ὅπου ἐφανέρωνε χίλιους καῦμούς καὶ πάθια,
Αὐτὰ μιὰ κόρη ἔλεγε, κυττώντας τὸ φεγγάρι,
Κ' ἐκεῖνο τῆς ἐχάϊδεε τῇ μαραμμένη ὄφει·
Μαγευτικὴ ἐχυνότουε τῆς νύχτας ἡ γαλήνη
Κ' ἐσχόρπαε τῆς παράδεισος ταῖς εὐωδιαῖς τριγύρου.

Ἄχνα ἀστέρια ἐχύνανε τρεμουλιαστὸ τὸ φῶς τους,
 Καὶ ἡ δροσιὰ ἐπότιζε τὰ χόρτα, τὰ λουλούδια.
 Ἐξαίσιο πανόραμα!... Ποία κρυφὴ ἁρμονία
 Τοῦ κόσμου ταῖς θαυμάσιαις κινήσεις κυβερνάει!...
 Μαγεία!... Τὴν αἰσθάνεται ὁ ποιητὴς καὶ ὁ νοῦς του
 Ἀπὸ τῆ γῆς σηκώνεται καὶ ἔσ' ἄλλαις χώραις φεύγει,
 Σὰν τὸ φτερό, ποῦ ὁ ἀνεμος ἀθέλητα τὸ πάει...
 Εἰς τοῦ Θεοῦ τὰ δώματα μπαίνει καὶ, Προμηθέας,
 Κλέφτει τς' ἀλήθειας τὴ φωτιὰ καὶ τὴ σκορπάει ἔς τὸν κόσμον.

Ἄργα εἰς τοῦ Λυκαβητοῦ τὰ πόδια ἐπερπατοῦσα,
 Καὶ κάποτε τὰ βλέμματα ἔρριχνα ἔς τὴν Ἀθήνα,
 Ποῦ ἐκοιμώτου μ' ἄπειρα ἐγκλήματα ἔς τὰ στήθια·
 Τὴν ἐβλεπα!... Ἐγκάρδια ἔχυνα μυρολόγια,
 Καὶ ἐκλαία τὴν τύχη της, νέος Ἱερεμίας.
 Ἐνθύμησες ἐζώνανε τὸ σκοτισμένο νοῦ μου,
 Καὶ σὰ μολύβι ἐπέφτανε ἔς τὴν ἔρημη καρδιά μου.
 Τὰ δάκρυά μου ἐστάζανε θερμὰ ἔς τὸ κρύο χῶμα
 Ἄλλα δὲν τὸ ἐθερμαίνανε· ἦτανε πεθαμένο!...

*Ἀκουσα τὰ παράπονα τῆς ἄμοιρης· σιμά της
 Ἐτρεξα καὶ τὴν εὔρηκα στὴν πέτρα καθισμένη,
 Μὲ πεθαμένης πρόσωπο, μὲ μάτια θολωμένα·
 Τὴν συντριμμένη ἀντίκρου τῆς ἀσήκωνε μορφή του
 Ὁ Παρθενῶνας, φάντασμα τῆς περασμένης δόξας,
 Λυπητερὰ κυττάζοντας τὴ μαύρη Σαλαμίνα,
 Ὅπου κλεφτὰ ὁ Ζέφυρος ἀπέρνας καὶ τὴ φιλίει.

Σὰ μ' εἶδε ἡ κόρη ἠθέλησε τὰ χέρια νὰ σηκώσῃ
 Ἐς τὸν οὐρανὸ, ἡ ἄμοιρη! νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ,
 Πῶς εἰς τὴν ὕστερη στιγμή τῆς ἔστειλε βοήθεια.
 Ἄλλα δὲν τὸ κατώρθωσε. Ἐπέσανε τὰ χέρια
 Βαρεῖα-βαρεῖα, σὰν νάτανε πλασμένα ἀπὸ μολύβι.
 Τὴν εἶδα· ἐλυπήθηκα, καὶ μὲ φωνὴ πνιμένη

Ἐς τὰ δάκρυα τὴν ἠρώτησα:—Τί ἔχεις καὶ λυπᾶσαι;
 —Ὅποιος καὶ ἂν ἦσαι, βέβαια ὁ οὐρανὸς σὲ στέρνει,
 Μὲ μιὰ φωνὴ μοῦ ἀπάντησε ποῦ ἐσβυότουνε ἔς τὰ χεῖλια,
 Τὰ ὕστερα μιᾶς δύστυχης νὰ συμμαζώξῃς λόγια
 Κι' ἀπ' τῶν κακῶν τὰ στόματα τὴ μνημὴ της νὰ σώσῃς.
 Εἶναι φαρμάκι τρομερὸ τοῦ κόσμου ἡ γλωσσοφάγια,
 Ποῦ φαρμακεύει καὶ αὐτὴν τὴν ἡσυχιά τοῦ τάφου·
 Μὲ βλέπεις;... Μόλις εἴκοσι φοραὶς, ἡ μαύρη, εἶδα
 Τὸ Μάϊ νὰ ντυθῇ σὰ νερόνυφη τὴ φύσι μὲ λουλούδια.

Πυκνόφυλλο, ἀνθοστόλιστο τὸ δένδρο τῆς ζωῆς μου
 Ἦτανε καὶ τὸν ἰσχυρὸ τοῦ τὸν ἐξηλεύαν ὄλοι.
 Καὶ τώρα; τὸ φθινόπωρο ἀκόμα δὲν ἐφάνη,
 Κ' ἐπέσανε τὰ φύλλα του καὶ τ' ἄνθια ἐξεραθῆκαν.
 Ὁ ἥλιος μου παράκαιρα, ὠοιμένα! βασιλεύει...
 Μαύρα θανάτου σύγνεφα τὸν ἔχουν πλακωμένο!...
 Μὰ, ἄκουσε τὰ πάθια μου, τὴ μαύρη μου ἱστορία.

Πρωτομαγιά ἐξημέρονε. Μᾶλλες πολλὲς ἔς τὸν κάμπο
 Μαζὺ ἐκατεθήκαμε νὰ μᾶσσουμε τὸ Μάϊ·
 Σὰν τ' ἀεράκι ἐλαφρὴ, τρελλὴ σὰν πεταλούδα,
 Ἐγὼ ἐχοροπήδουνα μακρὰ ἀπ' τὴ συντροφιά μου·
 Ἐνα ρυάκι ἐφθασα, ὅπου μὲ κρυσταλλένια
 Ὅφι γλυκὰ ἐσερνότουνα σὲ λυγαριές, σὲ δάφνες.
 Ἐκοβα φύλλα παίζοντας καὶ τᾶρριχνα ἔς ἐκεῖνο,
 Κ' ἐγέλουνα ποῦ τᾶπερνε ἔς τῆς πλάταις του τὸ ρέμμα.
 Δὲν τόξευρα, ἡ ἄμοιρη! πῶς ἔτσι τὴ ζωὴ μας
 Τῆνε κυλάει ἔς τὸ ρέμμα του τοῦ χρόνου τὸ ποτάμι!
 Ἐξαφνα ἀκούω πατήματα ὀπίσω ἀπὸ τὲς δάφνες
 Ἐπρόβαλε ἕνας ἄγγελος, ποῦ ἂν φτερὰ δὲν εἶχε,
 Εἶχε θωριά οὐράνια καὶ μάτια ἀχτινοβόλα.
 Ἐτρόμαξα· ἐπαράλυσαν ὄλαις ἡ δυνάμεις μου·
 Φωνὴ νὰ σύρω ἠθέλησα, καὶ μῶμεινε ἔς τὰ στήθια.
 Νὰ φύγω ἀσηκώθηκα, μ' ἐλείψαν τὰ ποδάρια.
 Ἐκάθησα παράλυτη· ἀλλὰ θὰ τὸ πιστέψῃς,
 Πῶς ἡ καρδιά ἔς τὴν ἄρνησι τῶν ποδαριῶν ἐχάρη;
 Ἐὰν ποτέ σου ἀγάπητες, ὦ! βέβαια θὰ ξεύρῃς,
 Πῶς ἡ καρδιά πολὺ συχνὰ καταφρονάει τὴ γνῶσι...

Μὲ εἶδε, καὶ ἐστάθηκε ἔς τὴ θέσι τοῦ λιγάκι,
 Καλὰ μ' ἐπαρτήρησε· ἔπειτα μὲ μιὰ χάρι,
 Ποῦ γλῶσσα δὲν μπορεῖ νὰ πῆ, γιατί ἀπ' τὴ γῆ δὲν ἦταν,
 Κοντὰ μου ἦρθε κ' ἔκατσε μ' ἐπίασε ἀπὸ τὸ χέρι,
 Ἐς τὰ μάτια μου ἐβύθισε τὸ φλογερό του βλέμμα,
 Καὶ μὲ γλυκὸ χαμόγελο, ποῦ ἄλλη φορὰ δὲν εἶδα,
 Μοῦπε:—Γιατί ἐτρόμαξες; βρυκόλακας δὲν εἶμαι.
 —Ποτὲ τῆς ἄρπας ἡ φωνὴ, ἔς τὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας,
 Δὲν φθάνει εἰς τὴν ἀκοὴ ἐκείνου ποῦ κοιμᾶται
 Τόσῳ γλυκειὰ, σὰν ἐφθασε ἔς τ' αὐτιά μου ἡ φωνὴ του.
 Μαγεύτηκα· ἐχτύπησε σφαδρότερα ἡ καρδιά μου,
 Δὲν ἔσυρα τὸ χέρι μου, καὶ ἕνα χρῶμα ῥόδου
 Αἰσθάνθηκα ὅτι ἐπρόβαλε καὶ μῦθαψε τὴν ὄψιν...

—Θεά, ὁποῦ 'ς τὰ χέρια σου βασταίνεις τὴ ζωὴ μου,
 Ἄρχινεσε ὁ ἄπιστος γλυκὰ νὰ ματαλέη·
 Λυπήσου με, τὰ μάτια σου μὴν τὰ κρατῆς γυρμένα
 Ἐστὸ χῶμα, ποῦ ἀναίσθητο λαβαίνει τέτοια χάρι.
 —Εἶνε ἄρμονία ὁ ἔπαινος ποῦ τὲς καρδιὲς μαλάζει
 Καὶ σέρνει μὲ τὴ δύναμι τῆς λύρας τοῦ Ὀρφέα.
 Εἶναι διὰ τὲς ἄπειρες τραγοῦδι τῆς Σειρήνας,
 Καὶ εἰς τὴν κόρη ἀλλοίμονον ὁποῦ ταῦτιὰ δὲν φράζει.
 Ἦμωνα κ' ἐγὼ ἄπειρη! Ἐπίστεψα στὴν πλάνη,
 Καὶ δὲν ἐναντιώθηκα μ' ἓνα φιλι 'ς τὸ στόμα
 Τὴν πρώτη μου ὁ ἔρωτας ἀγάπη νὰ σφραγίσῃ...
 Ἡ ὠραις ἐγλυκόφευγαν τὸν κόσμον εἶχα ξεχάσει,
 Κι' ὁ νοῦς μου ἔταχυπέται 'ς εὐφρόσυνες πεδιάδες,
 Ὅποῦ ἡ φύσι πάντοτε ἀνθίζει καὶ γελάει...
 Ἄ! ὄχι! εἶν' ἀδύνατο νὰ φαντασθῇ κανένας
 Ἡ ὠραις πῶς διαβαίνουσε εἰς ἐραστῆ ἀγκάλῃ,
 Ὅταν ἀκόμα τὴν καρδιὰ δὲν φαρμακεύει κρῖμα,
 Γιατὶ καὶ ἡ Παράδεισο τέτοιες ποτὲ δὲν ἔχει...
 Τρεῖς μῆνες ἐπεράσαμε 'ς τὴν ἡδονὴ ἐκείνη·
 Κάθε νυχτιὰ ἐσμίγαμε, καὶ ἀπὸ ψηλὰ τ' ἀστέρια
 Ἐγέρνανε κι' ἀκούανε τοὺς ὄρκους τῆς ἀγάπης.
 Γλυκὰ τοὺς ἐξανάλεγε ὁ βράχος, τὸ λαγκάδι,
 Κι' ὁ ἔρωτας τοὺς ἐγράφε εἰς τῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα...
 Μὰ, ὠοιμέ! πῶς γλήγορα ἡ εὐτυχία περνάει,
 Σὰν τὴ δροσιὰ ποῦ χάνεται πρὶν ὑπαρξῆι γνωρίση!]
 Ἡ συφορὰ αἰφνίδια θολώνει τὴ ζωὴ μας,
 Καθὼς ὁ ἀνεμοστρόβιλος τῆς λίμνης τὸν καθρέφτη...
 Σ' αὐτὴν τὴν πέτρα, ποῦ πικρὰ, βλέπεις, ποτίζω δάκρυα,
 Μία νυχτιὰ ἐκαθόμαστε σφικτὰ ἀγκαλιασμένοι.
 Φεγγάρι ἀχνοπρόσωπο καὶ τότες, σὰν καὶ τώρα,
 Ἀπὸ ψηλὰ μᾶς ἔχυνε τρεμουλιαστὲς ἀχτίνες.
 Ἐξαφνα ἐσκεπάσθηκε μ' ἀραχνιασμένη σκέπη,
 Νὰ μὴν ἰδῆ τὸ ἄτιμο ἔγκλημα...

—Νὰ μιλήσῃ

Θέλει ἀκόμα...ἀδύνατον...ἐχάθηκε ἡ φωνὴ τῆς,
 Συγκίνησι αἰφνίδια τῆς ἔκοψε τὸ λόγο·
 Ἐγυρε τὸ κεφάλι τῆς, σὰν κρῖνος μαραμένος,
 Κ' ἡ λυπημένη ἔφυγε 'ς τὸ ἄπειρο ψυχὴ τῆς...
 Σὰν νὰ μὴν ἐπερίμενε ἄλλο γιὰ νὰ πετάξῃ.
 Παρὰ νὰ πῆ τὸν πόνο τῆς 'ς ἄλλη καρδιὰ θλιμμένη...

Τῆς ἐπλυνα μὲ δάκρυα τὸ παγωμένο σῶμα,
 Καὶ ἔσκαφα τὸ μνήμά τῆς κοντὰ 'ς τὴν ἴδια πέτρα,
 Ὅπουδα τὸ μαρτύριο τῆς κόρης καὶ τὰ δάκρυα.

ΠΑΝΑΓ. ΠΑΝΑΣ

ΤΩ ΑΓΑΠΗΤΩ ΜΟΙ ΦΙΛΩ

Mis De Queux de Saint-Hilaire

εἰς τὸν θάνατον τῆς μητρός του.

Σοῦ στέλνω γιὰ τὸν τάρο τῆς ἐν ἄνθος μυροβόλο
 Κι' ἓνα κλωνάρι ἀμάραντο μὲ δάκρυα βρεγμένα.
 Τὸ ἄνθος εἶνε σύμβολο πιστῶ ἀρετῶν τῆς·
 Ἦτον γλυκειὰ κ' ἦτον καλὴ πανάγαθη γυναῖκα,
 Γι' αὐτὸ τὴν ἔκραξε ὁ Θεὸς στοῦ θρόνου του τὴν δόξα,
 Κι' ἐδῶ στὴν γῆ δὲν ἔμεινε παρ' ἡ καλὴ τῆς μνήμη.
 Γιὰ τοῦτο τὸν ἀμάραντο μαζὺ μὲ τ' ἄνθος στέλνω
 Καὶ μιὰ θερμὴ παράκλησι γιὰ τὴν ἀνάπαυσί τῆς.
 Κοιμοῦ, Μαρκέζα, ἀμέριμνα τὸν ὕπνο τῶν δικαίων,
 Ποιὸς ξεύρει; ἴσως γρήγορα σὲ συναντήσω πάλι,
 Ὅταν κ' ἐμένα φτερωτὸς ὁ Χάρος θὰ μὲ φέρῃ
 Ἐκεῖ ποῦ εὐφραίνονται ἡ ψυχαὶ χωρὶς τοῦ κόσμου πόνο.

Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΗΣ

Σημ. Τὸ ἐλεγείον τοῦτο ἐχαράχθη ὑπὸ τοῦ εὐγενοῦς Μαρκησίου ἐπὶ τοῦ τά-
 φου τῆς μητρός αὐτοῦ ἀντὶ παντὸς ἄλλου ἐπιτυμβίου.

ἘΣ ΤΟ ΜΑΡΚΟ ΒΟΤΣΑΡΗ

Τὸ Μισολόγγι σύμβολο Σὲ ἔχει Ἐλευθερίας,
 Ἐνθυμητῆρι αἰώνιο 'ς τὴ μάχ' ἡ λεβεντιά,
 Χάρου φθορὰ, τρισκόταδο τὸ ἄστρο τῆς Τουρκίας,
 Κι' ἀστροπελέκι ὀλόφλογο ἡ ἄγρια προδοσιὰ.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Γ. ΚΑΦΟΚΕΦΑΛΟΣ

ΟΥΓΓΩ Α. ΚΑΝΤΑΚΙΤΗ

Σπουδασῆ τῆς ἰατρικῆς ἐν Νεαπόλει.

Α'

Μ' ἀπόκρυφη λαχτάρα κ' εὐφροσύνη
χωρίζετ' ὁ γονεῖος μοναχογιουῦ του·
τῆ μόνη σύντροφό του παραδίνει
συντρόφησσα τοῦ μόνου ἀγγελοῦ του.

Σ' τὴν ξηνητεῖά μάνα καὶ γυιὸ ἀφίνει
καὶ δέρνεται μὲ σῶμα καὶ μὲ νοῦ του
ὡς ν' ἀνδρωθῆ, ἵστεμμένος νὰ γυρίσῃ
ὁ ἥλιος του...τὰ ἴματα νὰ τοῦ κλείσῃ!

Β'

Ἄν δὲ γενῆς πατέρας δὲ γνωρίζεις
τί θεὸ νὰ ποῦν—παιδιά—καὶ νᾶχῃς ἓνα!
κ' ἐκεῖνό σου νὰ μὴ τὸ νανουρίζῃς...
νὰ σοῦ γελᾷ, νὰ σοῦ πονῆ 'ς τὰ ξένα!

Ὅ,τι νὰ κάνῃς, ὅπου νὰ γυρίζῃς
ἐκείθενε τὰ ἴματα σου στραμμένα
ἐλπίζουνε...—τοῦ κλαῖνε, τοῦ γελᾶνε,
καί...τρέμεις, τρέμεις!...τρέμεις μὴ σ τὸ φᾶνε!

Γ'

ὦ, πῶς τὸ γράμμα τοῦ μονάκριβού του
τὸν εἶδα σὰ βαγγέλιο νὰ διαβάζῃ·
περήφανος 'ς τὰ αἰσθήματα τοῦ γυιουῦ του,
τοῦ νοῦ του τὸ γιγάντωμα θαυμάζει!—

Λόγια χρυσᾶ!—τ'ἀγῶνα τοῦ κρυφοῦ του
ἢ πληρωμῆ· εὐφραίνεται, στενάζει,
καὶ 'ς τὴν εὐχῆ ποῦ ὀλότρεμος ὑψώνει
θαρρεῖς γιὰ μιὰ στιγμή πῶς ξαναειώνει!

Δ'

Σ τὴ σιωπηλῇ στοργῇ του, μαγεμμένος,
ἐμέτραγα τὴν ἄμετρη χαρά του·

'ς τὰ ἴματα δὲν ἐφαίνετο κλαμμένος,
μὰ ἢ πατρικὴ πῶς ἴδακρυζε καρδιά του!—
Τί θᾶκανε κι' ὁ νεῖος ὁ παινέμενος
ἂν ἔβλεπε τί γίνεται κρυφά του;—

Οὔγγο μου, ξέρεις...ἦταν ὁ γονεῖός σου
κ' ἐδιάβαζε τὸ γράμμα...—τὸ ἴδικό Σου!—

Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ

ΚΕΡΝΑ!

Κέρνα, ἀγάπη μου τρελλή, ὦ, κέρνα τὴν βετσίνα·
Σὰν τὰ μαλλιάσουεῖνε ξανθῆ, γλυκειὰ σὰν τὰ φιλιᾶσου·
Χύνει εὐωδιά μεθυστικὴ σὰν τὰ δροσάτα κρίνα,
Κ' ἐνθουσιάζει ὅσο μιὰ ἐρωτικὴ ματιὰ σου.

Κέρνα νὰ πιῶμε καὶ οἱ δρῶ, γλυκὰ νὰ μεθυσθοῦμε,
Γιὰ ἄλλο νὰ ξεχάσωμε τῆς πίκραις καὶ τοῦς πόνους·
Σὰν δρῶ πουλάκια 'ς τὸ κλαδί νὰ σφικταγκαλιασθοῦμε
Ν' ἀφήσουν ἢ καρδούλαις μας χαράςκι ἀγάπης εἰσόδους.

Κέρνα, ζωὴ μου, πρὶν διαβῆ τῆς νεότητος ἢ εὐτυχιά,
Πρὶν τοῦ πολέμου σάλπιγγα τὸ σύνθημα χτυπήσῃ,
Τότε...σ'ἀφίνω! μὲ καλεῖ ἀγάπη περὶ γλυκειά...
Γιὰ κείνηνε τὸ στήθος μου κ' ἐσέ...κ' ἐσέ θ' ἀφήσῃ!

Κέρνα, ἐκεῖν' εἶν' ἡ Πατρίς 'ς ἐσένα φῶς μου ἂν δίνω
Τὰ φλογερά μου τὰ φιλιὰ, γι' αὐτὴ τὸ αἷμα χύνω!
Ἄλλ' ἔως τότε ἢ ζωὴ ἀμέριμνα ἄς διαβαίνει
Μὲ βετσινάτο, μὲ φιλιὰ, μ' ἀγκάλῃ μυρωμένη.

ΘΕΟΓΝΗΣ

Σ. ΖΑΜΠΕΛΙΟΥ

Η ΥΣΤΕΡΗ ΝΥΧΤΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΔΙΚΟΥ

(συνέχ. ὄρα προηγ. φυλλ.)

Ἀνάφτωντας μὲ βιάσι ἐν ἀγιοκέρει
Τρέχει ὁ Πνευματικὸς στὸ δυστυχῆ,
Τρέχει τρεμουλιστὰ, καὶ ἄς μὴν ἡξέρῃ
Παρηγοριά νὰ δώσῃ ἂν ἤμπορῆ.
Προσκέφαλο τοῦ κάνει μ' ἓνα χέρι,
Τὸ μέτωπο μὲ τ' ἄλλο τοῦ κρατεῖ,
Καὶ τοῦ φυσάει στὸ ξερὸ ἐκεῖο κρεβάτι
Μίαν αὔρα εἰρηνικὴν, αὔρα δροσάτη.

Τέτοια σεβάσμια ἀξήγητη χλωμάδα
Σ' ἁγίαις ἀχτίδαις ἔστελνε ἢ θωριά του,

Τέτοια λιθανομύριστη γλυκάδα
 Τ' άσπρα του πνέουν μαλλιά κ' ή φορεσιά του,
 Και τὸ φῶς ποῦ ἐκίνουε ή λαμπάδα
 Τρέμουσα 'ς τὰ κλεισμένα δάχτυλά του
 Τέτοιους κρυφούς και άγιους κύκλους σαϊτεύει,
 Ποῦ λές, κάποιος Ίεράρχης ἐκατέβη.

«Τέκνο» τοῦ λέει μ' ὄση γλυκάδα ἔχει,
 Και τὸ χεῖλό του τρέμει ὡς τὸ κλαρεῖ
 Ποῦ συχνά στὸν ἀνθὸ τὸ καλοκαῖρι
 Ἀκολουθαίει κάθε αἴερος ἀλλαγῆ·
 «Τέκνο μου ἀγαπητὸ, δός μου τὸ χέρι...
 Πές μου»...Κ' ἐδῶ κάτι ἄλλο εἶχε νὰ πῆ,
 Ὅμως αἰφνίδια στὸ σταυρὸ γυρίζει
 Και γλήγορα τὸ μάτι του σφογγίζει.

Ὡς τόσο ὁ ἡμιθανὴς παραπονιάρης
 Σὰν πατημένη ὄχιά σκῶνεται ὀρθός.
 «Ἄσε με» σκούζει «ἂν ἦρθες νὰ με πάρης,
 Δὲν εἶμ' ἀκόμα ὀλότελα νεκρός.
 Μ' εἶδες και σὺ 'ς τὸ θάνατο κ' ἐχάρης,
 Για νὰ μείνης προτῆτερα ἀδειανός;
 Φεῦγα, φάντασμα ἀχνὸ, μὲ ψευδῆ λόγια
 Μαθημένο στὰ ξένα μοιρολόγια!»

Σὰν πατέρας φιλόστοργα σκυμμένος
 Ἐμπρὸς 'ς τὸ ἐτοιμοθάνατο παιδί του,
 Στέκει ὁ Πνευματικὸς προσηλωμένος
 Νὰ ἡμερέψη τὴν ἄχαρη ψυχὴ του.
 «Γιώργη» τοῦ λέει, βαθεῖα συμπονεμένος,
 Γλυκαίνωντας ἀκόμα τὴ φωνή του,
 «Ἡ δυστυχία ἡ δίκη σου εἶναι δίκη μου,
 Μὲ μιὰ λέξι ξεθύμανε, παιδί μου!»

—Μία λέξι μοῦ ζητᾶς, μία μόνη λέξι;
 Νὰ, μία λέξι, μονάκριθη ὀρφανή.
 Σὲ δύο, τρεῖς ὥραις ἀφευχτα θὰ φέξῃ
 Κ' ἐμένα τὸ πουρνὸ δὲν θὰ μὲ ἰδῇ.
 Ἄν ἦν ἀλήθεια, ὡς λένε, π' ὅποιος φταιῖξῃ

Στὴν Κόλασι θὰ πάῃ νὰ παιδευτῆ,
 Τί ἄλλο τώρα ἕλιγώτερο μοῦ μένει
 Παρὰ νὰ ἰδῶ νὰ γένη ὅ,τι κι' ἂν γένη;

—«Γιώργη μου, τέκνο,» ὁ γέρος ἔακλουθάει
 Μὲ τῆς νηστείας τὴν ἡμερὴ λαλιά,
 «Χρυσῆ καρδιά 'ς τὰ στήθη σου χτυπάει,
 Καρδιά γιομάτη ἀγάπη και ἴσπλαγγιά...
 Ἄν ἐλπίζης, θυμήσου, ἡ νύχτα πάει!
 (Κ' ἡ ζωὴ εἶν' ὀλοπάθιαστη νυχτιά).
 Ἄκου' ἀρχίζουν τ' ἀρνίθια νὰ λαλοῦνε
 Κ' ἕνα πίσω ἀπὸ τ' ἄλλο ν' ἀντηχοῦνε.»

«Ἄν ἐλπίζης, γιὰ ἰδὲς, ποιὸς σὲ κυττάζει!
 (Κι' ὁ φονιάς, ἀκλουθαίει τὸ δάχτυλό του),
 Ὁ Σταυρωμένος ποῦ κρατεῖς σὲ κράζει·
 Δὲν ἀκοῦς ποῦ σὲ κράζει στὸ πλευρὸ του;
 Ὅποιος πονεῖ, σοῦ λέει και σοῦ φωνάζει,
 Μ' ἕνα δάκρυ ἄς ποτίσῃ τὸ Σταυρὸ του.
 Γιώργη, ἡ γῆ σοῦ ζητάει αἷμα ὡς τὴν ἄκρη·
 Κι' αὐτὸς τί σοῦ ζητάει; Μόνο ἕνα δάκρυ!»

Ἐδῶ τὰς χεῖρας σκῶνει ὁ λευκογένης
 Και βροντόφωνα, ἴσα 'ς τὴ λειτουργία.
 «Μ' ἕνα δάκρυ καρδίας συντετριμμένης,
 Ποῦναι μονάχη μία σταλαμματιά,
 Ναι, ἀμαρτωλὲ, τοὺς οὐρανοὺς κερδαίνεις
 Και ἀγοράζεις ἀθάνατα φτερά,
 Φτερά, ποῦ μὲ τοὺς ἀγγέλους πετοῦνε
 Και 'ς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ζοῦνε.»

Τὸ ἴπε μὲ τόση βία, μὲ τόσο τόνον
 Ποῦ ἀντιβόησεν ὅλη ἡ ἐκκλησία.
 Κ' εὐθὺς, κείς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων
 Τ' ἄγιον βῆμα ἀντηχάει 'ς ἐ ψαλμωδία.
 Νύχτα τὸ μέγα Σάββα, κάθε χρόνον,
 Ὅταν ἀστράψη ἡ ἀνέσπερη φωτιά,
 Ἔτσι ἤχουν ἡ ἐκκλησίαις και πάλι ἤχοῦνε
 Και στὴν Γερουσαλήμ ἀντιβοῦνε.

Γυρισμένον ἀντίκρου σι' Ἄγιον βῆμα
 Εἶχαν τὸ μαῦρο Γιώργη ἀπὸ τὸ βράδυ·
 Οἱ αἰῶνες ἐλάμπανε 'ς τὸ κρῖμα
 Ὅπως λάμπει ἡ φωτιά μέσ' 'ς τὸ σκοτάδι.
 Δὲν εἶναι πλέον τὸ μάτι τοῦ ἄγριο κῦμα,
 Οὔτε λιονταροσχρόπιστο κοπάδι·
 Λὲς ποῦ ἀφίνει τὸ μαῦρο τοῦ χειμῶνα
 Καὶ κάποιονε ζητάει μικρὸ λιμηῶνα.

«Γέρωντα» λέει, «τί ἀνατριχίλα ξένη
 Εἶν' τούτη ποῦ μου τρέχει στὸ κορμί;
 Τρέμει ἡ καρδιά μου, τρέμει, ἡ ἀνδρειωμένη
 Καὶ δὲν καταλαβαίνω τὸ γιατί ...
 Ἄλλὰ πὲς μου.. ἔχεις μάννα;.. ἔχεις Ἑλένη;...
 Εἶδε ποτὲ τὸ στόμα σου φιλί;
 Ἄν δὲν ἦσ' ἔρμος, ἂν στὸν κόσμον ἀφίνης
 Καμμία ἀγάπη, Παπᾶ, τότε νὰ κρίνης!»

Καὶ ποιὸς ξέρει ποῦ ὁ νοῦς του ἐπερπατοῦσε
 Σὲ ποιὸν ἄμμον μακρὰ, σὲ ποῖο ἴγαλό!
 Ποιὸς γνωρίζει τί πρόσωπο ἐθωροῦσε,
 Τί γαρούφαλο, ἢ φόρεμα λευκό!
 Μόνον τὸ χέρι τοῦ Παπᾶ ἐκρατοῦσε,
 Καὶ κάπου κάπου τῶ κλονε σφιχτό.
 Κάμποσοι λόγοι ἀκούονταν ξεδεμένοι,
 Πότες μάννα γλυκειά, πότες Ἑλένη.

Στὸ ἐρώτημά του ἀπηλογή δὲν δίνει
 Ὁ Σεβάσμιος, κι' ἀργεῖ ν' ἀποκριθῆ,
 Καὶ 'ς τὴ σιωπὴ τὴν κεφαλή του κλίνει
 Πνέων μία γλυκοθύμητη πνοή.
 Ἔτσι, 'ς τὸ ναό, τὸ κρῖμα κ' ἡ ἀγιοσύνη
 Σὲ τέτοια ἀξιοθρήνητη στιγμή
 Ἐνωθῆκαν ὁμοῦ σὲ μίαν ἀχτίδα
 Ἄν ἀδέλφια, στὴν ἴδια ἀλυσίδα.

ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΟΡΤΙΣ

(Μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα)

(Συνέχεια ὄρα προηγούμενον φυλ.)

—Εἶναι Ἰταλὸς τὸ γένος καὶ μίαν ἡμέραν Σὲ βοηθή-
 ση τὴν πατρίδα: τοῦτο ἄς πιθεύσωσιν ἄλλοι, ἐγὼ ἀπεκρίθην καὶ πάν-
 τοτε Σ' ἀποκρίνωμαι.—Ἡ φύσις τὸν ἐπλασε τύραννον· καὶ ὁ τύ-
 ραννος δὲν ἀφορᾷ εἰς πατρίδα, καὶ δὲν ἔχει τοιαύτην.

Ἄλλοι τινὲς τῶν ἡμετέρων βλέποντες τὰς πληγὰς τῆς Ἰταλίας
 κηρύττουσιν ὅτι αὐταὶ πρέπει νὰ θεραπευθῶσι δι' ἐσχάτων φαρμά-
 κων, ἀναγκαιοῦντων εἰς τὴν ἐλευθερίαν. Εἶναι ἀληθές· ἡ Ἰταλία ἔχει
 πρεσβυτέρους καὶ μοναχοὺς, ὅχι ὅμως ἱερεῖς, διότι ἐκεῖ ὅπου ἡ θρη-
 σκεία δὲν συσσωματοῦται μετὰ τῶν νόμων καὶ τῶν ἠθῶν λαοῦ τινος,
 ἢ τῆς λατρείας λειτουργία εἶναι ἐμπόριον.

Ἡ Ἰταλία ἔχει τιτλοφόρους ὅσους θέλει· ἀλλὰ κυρίως πατρικίους
 δὲν ἔχει· διότι οἱ πατρικιοὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς ὑπερασπί-
 ζουσι τὴν δημοκρατίαν ἐν πολέμῳ, διὰ δὲ τῆς ἐτέρας διοικοῦσιν αὐ-
 τὴν ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ὑφίστη τῶν εὐγενῶν ἑπαρσις εἶναι
 τὸ νὰ μὴ πράττωσι καὶ νὰ μὴ γνωρίζωσι νὰ πράττωσι τίποτε. Τέλος
 ἔχομεν ὄχλον καὶ ὄχι πολίτας, ἢ ὀλιγίστους. Οἱ ἱατροὶ, οἱ δικηγόροι
 οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, οἱ φιλόλογοι, οἱ μεγαλέμποροι, τὸ ἀ-
 πειράριθμον πλῆθος τῶν ὑπαλλήλων, σὲ γενῆ μετέρχονται ἔργα, λέγου-
 σι, καὶ πολιτικά, πλὴν δὲν εχουσι πολιτικὸν σθένος καὶ δικαίωμα. Ὁ
 μὴ κερδίζων εἴτε ἄρτον, εἴτε ἀδάμαντας, διὰ τῆς ἀτομικῆς αὐτοῦ ἱκα-
 νότητος καὶ μὴ ὄν κύριος γαιῶν, εἶναι μέλος τοῦ ὄχλου, ὀλιγώτε-
 ρον μὲν ἀθλίου, οὐχ ἥτιον δὲ δούλου. Γῆ ἄνευ κατοικίων ὑφίσταται
 λαὸς ὅμως ἄνευ γῆς, οὐδέποτε· ἐπομένως οἱ ὀλίγοι ἐν Ἰταλίᾳ γαιο-
 κτήμονες, ἀεὶ ποτε θέλουσιν εἶσθαι ἀόρατοι δεσπότες καὶ κωριαρχοὶ τοῦ
 ἔθνους.

Τώρα ἀντὶ πρεσβυτέρων καὶ μοναχῶν ἄς κάμωμεν ἱερεῖς, τοὺς τι-
 τλοφόρους ἄς μεταβάλωμεν εἰς πατρικίους, τοὺς τοῦ ὄχλου πάντας, ἢ
 τοὺλάχιστον πολλοὺς, εἰς πολίτας εὐπόρους καὶ γαιοκτῆμονας—ἀλλὰ προ-
 σέξατε! ἄνευ κρεουργιῶν, ἄνευ ἱεροσύλων θρησκευτικῶν ἀναμορφώσεων, ἄ-
 νευ φατριῶν, ἄνευ προγραφῶν ἢ ἐξοριῶν ἄνευ ἐπικουρίας καὶ αἵματος
 καὶ συλήσεων ξένων ὄπλων, ἄνευ διαιρέσεως γαιῶν, οὔτε ἀγροτικῶν νόμων,
 οὔτε ἀρπαγῶν οικογενειακῶν ἰδιοκτησιῶν.—Διότι ἐάν ποτε (εἰ ὅσων ἐνόησα
 κ' ἐνοῶ) ἐάν ποτε τῶν μέτρων τούτων ἐγένετο χρεῖα ὅπως ἀπαλλαχθῶμεν ἄ-

πὸ τῆς ἀτίμου αἰωνίας ἡμῶν δουλείας, ἀγνοῶ τί θὰ ἠκολούθουν—οὔτε ἀτιμίαν, οὔτε δουλείαν, ἀλλ' οὔτε νὰ γείνω ἐκτελεστῆς μέτρων τόσῃ σκληρῶν συγνάκις δὲ ἀτελεσφόρων.—Πλὴν εἰς τὸ ἄτομον πλεῖσται ὁδοὶ σωτηρίας ἐναπολείπονται, καὶ ἂν οὐχὶ ἄλλη τις, ὁ τάφος. Ἄλλ' ἔθνος δὲν δύναται νὰ ταφῆ ὀλοκλήρον. Καὶ ὅμως, ἐὰν ἔγραψον, θὰ παρώτρυνον τὴν Ἰταλίαν νὰ δεχθῆ ἐν εἰρήνῃ τὴν παροῦσαν αὐτῆς κατάστασιν, καὶ ν' ἀφήκῃ εἰς τὴν Γαλλίαν τὴν ἐπονειδίστον συμφορὰν, ὅτι τόσα κατέσφαξεν ἀνθρώπινα θύματα εἰς τὴν ἐλευθερίαν—ἐφ' ὧν ἡ τυραννία τῶν Πέντε, ἡ τῶν Πεντακοσίων, ἡ Ἐνὸς μόνου—ἀδιάφορον τοῦτο—ἔστησαν καὶ θὰ γήσῃσι τοὺς θρόνους αὐτῶν, κλονουμένους ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, ὡς πάντες οἱ θρόνοι οἱ στηριζόμενοι ἐπὶ πτωμάτων.

Πολὺς παρήλθε χρόνος ἀφ' οὔτου δὲν σοὶ ἔγραψα, ἀλλὰ τὸν χρόνον τοῦτον μάτην δὲν ἀπόλεσα· πιστεύω ἀπ' ἐναντίας ὅτι καὶ παρὰ πολὺ ἐκέρδησα—ἀλλὰ κέρδος ὀλέθριον! Ὁ κ. Γ*** ἔχει πλεῖσα βιβλία πολιτικῆς φιλοσοφίας, καὶ τοὺς καλλήτερος ἱστορικοὺς τοῦ νέου κόσμου καὶ μὴ θέλων ἀφ' ἐνὸς νὰ εὐρίσκωμαι πολὺ συχνὰ παρὰ τῆς Θηρεσίας, ὠθούμενος δ' ἀφ' ἐτέρου ὑπὸ τῆς ἀνίας καὶ τῆς περιεργείας, τῶν δυο τούτων ἀγρύπνωνπειρασμῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους—ἐζήτησα καὶ μοὶ ἐπέμψε τὰ βιβλία ἐκεῖνα, καὶ τινὰ τούτων ἀνέγνων, ἀλλὰ ἐπιπολαιῶς διεξήλθον καὶ μελαγχολικοὶ μοὶ ἀπέβησαν σύντροφοι κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα. Προσφιλεστέρα βεβαίως μοὶ ἐγένετο ἡ συντροφία τῶν πτηνῶν, τὰ ὁποῖα ἐξ ἀπελπισμοῦ διωκόμενα ὑπὸ τοῦ ψύχους ὅπως ζητήσῃσι τροφὴν πλησίον τῶν κατοικιῶν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῖς ἀνθρώπων, κατὰ οἰκογενεῖας καὶ φυλάς ἐκάθηνον ἐπὶ τοῦ ἐξώσου μου ὅπου παρεσκευάζον αὐτοῖς τὸ γεῦμα καὶ τὸ δεῖπνον—ἴσως ὅμως τώρα ὅτε παύει ἡ ἀνάγκη τῶν δὲν μ' ἐπισκεφθῶσι πλέον. Ἐν τούτοις ἐκ τῶν μικρῶν μου ἀναγνώσεων συνέλεξα ὅτι κινδυνῶδες εἶναι τὸ νὰ μὴ γνωρίζῃ τις τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλὰ τὸ νὰ γνωρίζῃ αὐτοὺς, ὅτε δὲν ἔχει τὴν καρδίαν θέλουσαν νὰ τοὺς ἀπατήσῃ, εἶναι ὀλέθριον! Συνέλεξα ὅτι αἱ πολλὰ τῶν πολλῶν βιβλίων γινώμαι, καὶ αἱ ἱστορικαὶ ἀντιφάσεις, σὲ φέρουσιν εἰς τὸν πυρρῶνισμόν, καὶ πλανᾶσαι ἐν τῇ συγχύσει καὶ ἐντὸς τοῦ χάους καὶ τοῦ μηδενός· ὡς ἐὰν ἠναγκαζόμεν ἢ πάντοτε ν' ἀναγινώσκω, ἢ οὐδέποτε, θὰ προτίμων τὸ δεύτερον, καὶ ἴσως οὕτω θὰ πράξω. Συνέλεξα ὅτι πάντες ὑπὸ κενῶν κατεχόμεθα παθῶν, ὁποῖα εἶναι ἡ ματαιότης τοῦ βίου, οὐχ ἥττον δὲ ἡ ματαιότης αὕτη εἶναι ἡ πηγὴ τῶν ἡμετέρων λαθῶν, τῶν δακρύων μας καὶ τῶν ἐγκλημάτων μας.

Οὐχ ἥττον αἰσθάνομαι ἀείποτε ἀνανουμένην ἐν τῇ ψυχῇ μου τὴν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ταύτης ὀργὴν· καὶ ὅτε σκέπτομαι τὴν Θηρεσίαν—καὶ ἂν ἐλπίζω—εὐθύς ὑπὸ μείζονος καταλαμβάνομαι θλίψεως καὶ λέγω κατ' ἐμαυτὸν· Καὶ ἂν ποτε ἡ φίλη μου ἦτο ἡ μήτηρ τῶν τέ-

κνων μου, τὰ τέκνα μου δὲν θὰ εἶχον πατρίδα· καὶ ἡ προσφιλιὰ τοῦ βίου μου σύντροφος γένουσα θὰ τὸ ἐνόει.—Φεῦ! εἰς τ' ἄλλα πάθη τὰ καθιστῶντα εἰς τὰς νεάνιδας ἐν τῇ αὐγῇ τῆς φευγαλέας αὐτῶν ἡμέρας ἐπαισθητὰς τὰς θλίψεις, πολὺ μᾶλλον εἰς τὰς ἰταλίδας νεάνιδας, προσετέθη ὁ ἀτυχῆς οὗτος πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωσ. Ἀπέφυγον πᾶσαν μετὰ τοῦ κυρίου Γ*** περὶ πολιτικῶν ὁμιλίαν, εἰς ἧς λίαν ἐρέσκειται—ἡ θυγάτηρ τοῦ οὐδέποτε οὐδὲ λέξιν ἔλεγε, ἀλλ' ἐγὼ ἐνόουν ὅτι αἱ τοῦ πατρὸς τῆς καὶ ἐμοῦ θλίψεις ἤγγιζον τὰ σπλάγγνα τῆς κόρης ἐκείνης. Ἠξέουσι ὅτι δὲν εἶναι ἐκ τῶν κοινῶν γυναικῶν, καὶ ἂν ἀκόμη συμπεράνωμεν ἐκ τῶν συμπερόντων αὐτῆς—ἀπ' οὗ ἐν ἄλλοις χρόνοις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ ἄλλον σύζυγον—εἶναι πεπρωκισμένη δι' ἐξόχου ψυχῆς καὶ εὐγενῶν σκέψεων. Καὶ βλέπει πόσον μὲ βαρύνει ἡ ἀδράνεια αὕτη ἀσήμευ καὶ ψυχροῦ ἐγωῖστος ἐν τῇ ἀναλίσκῳ ὅλας τὰς ἡμέρας μου ἀληθῶς, Λαυρέντιε, καὶ σιωπῶν ἀκόμη ἐκδηλῶ, ὅτι εἶμαι ἀθλιός καὶ δειλός ἐνώπιον ἐμαυτοῦ. Ἡ ἰσχυρὰ θάλησις καὶ ἡ μηδαμινότης ἰσχύος τοῦ αἰσθανομένου πολιτικόν τι πάθος, καθιστῶσιν αὐτὸν ἐνδομύχως δυσυχέστατον· καὶ μὴ σιωπῶν, φαίνεται γελοῖος εἰς τὸν κόσμον, παίζει τὸ πρόσωπον τοῦ ῥομαντικοῦ παλαδίνου καὶ τοῦ ἐνισχύρου ἐραστοῦ τῆς πόλεως του. Ὅτε ὁ Κάτων ἠυτοκτονήθη δειλαῖός τις πατρίκιος, καλούμενος Κότιος, τὸν ἐμμύθητὸν μὲν ἐθαύμασκον, διότι παντὸς ἀπεπειράθη μέσου πρῶτον ἵνα μὴ γείνη δούλος· τὸν δὲ ἐχλεύασκον, διότι χάριν τῆς ἐλευθερίας δὲν ἐπραξεν ἄλλο τι ἢ ν' αὐτοκτονήθῃ.

Ἄλλ' ἐνῶ μὲν ἐντὸς αὐτοῦ, ἔσω καὶ μὲ μόνας τὰς σκέψεις μου, παρὰ τῆς Θηρεσίας,—διότι ἀκόμη δεσπόζω ἐμαυτοῦ ὡς ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας δὲν τὴν βλέπω—μόνη ἡ ἀνάμνησις αὐτῆς φέρει ἐν ἐμοὶ ἠδὲ τι πῦρ, φῶς, παραμυθίαν ζωῆς—βραχυσίαν ἴσως, ἀλλὰ θείαν γλυκύτητα—καὶ οὕτω φυλάττομαι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπὸ τοῦ ἀπολύτου ἀπελπισμοῦ.

Καὶ ὅταν εἶμαι πλησίον τῆς—εἰς ἄλλον βεβαίως, Λαυρέντιε, δὲν θὰ ἐπίστυες, ἀλλ' εἰς ἐμὲ ναί—τότε δὲν τῇ ὁμιλῶ περὶ ἔρωτος. Ἐξ παρήλθον μῆνες ἀφ' οὔτου ἡ ψυχὴ τῆς ἠδελφώθη μετὰ τῆς ἰδικῆς μου, καὶ ποτὲ δὲν ἤκουσεν ἐξερχόμενον τῶν χειλέων μου λόγον βεβαιούντα αὐτὴν ὅτι τὴν ἀγαπῶ.—Ἀλλὰ καὶ πῶς δὲν δύναται νὰ εἶναι περὶ τούτου βεβαία;—Ὁ πατὴρ αὐτῆς παίζει μετ' ἐμοῦ τὸ ζατρίκιον ἐπὶ ὀλοκλήρους ἐσπέρας· αὕτη ἐργάζεται καθημένη παρ' ἐκεῖνο τὸ τραπέζιον, ἄκραν τηροῦσα σιγὴν, εἰμὴ καθ' ὅσον ὁμιλοῦσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς, ἀλλὰ σκανίως, καὶ αἴφνης κάτω νεύοντες οἶκτον μόνον παρ' ἐμοῦ ἐπικαλοῦνται. Καὶ ὅποιον ἄλλον οἶκτον δύναμαι νὰ μεταχειρισθῶ πρὸς αὐτὴν, ἢ φυλάττων, ὅσον ἐνεστὶ μοι, φυλάττων ἀπ' αὐ-

τῆς κακρυμμένα ὅσον περισσότερον δύναιμι ὅλα μου τὰ πάθη; Οὐτε ζῶ ἢ δι' αὐτὴν μόνην, καὶ ὅταν τοῦτο τὸ νέον ἡδὺ ὄνειρόν μου τελειώσῃ, ἀσμένως θὰ καταπετάσω τὸ κατὰβλημα. Δόξα, γνώσεις, νεότης, πλούτη, πατρίς, ὅλα φαντάσματα μέχρι τοῦδε ὑποδυθέντα τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ κωμωδίᾳ μου, δὲν μοὶ χρειάζονται πλέον. Θὰ καταπετάσω τὸ κατὰβλημα, καὶ θ' ἀρήκω τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους κοπιώντας ἵνα ἀλξήσωσι τὰς ἡδονὰς καὶ ἐλαττώσωσι τὰς θλίψεις ζωῆς ἢ ὅποια ἀνά πᾶσαν σιγμὴν βραχύνεται, καὶ περὶ τῆς ὁποίας οἱ δυσχεῖς ἐκεῖνοι θὰ ἤθελον νὰ πεισθῶσιν ὅτι εἶναι ἀθάνατος.

Ἰδοὺ μετὰ τῆς συνήθους ἀταξίας, ἀλλὰ μετ' ἀσυνήθους ἡρεμίας ἀπεκρίθην εἰς τὴν ἐκτενῆ φιλικωτάτην ἐπιστολὴν σου· σὺ ἤξεύρεις πολὺ καλῆτερον νὰ λέγῃς τὰ δίκαιά σου—ἐγὼ τὰ ἰδικά μου τὰ αἰσθάνομαι παράπολυ, διὸ φαίνομαι πείσμων—Ἀλλὰ εἰδὼν τοὺς ἄλλους πλέον ἢ ἐμὲ ἠκροζώμην, ἴσως ἤθελον δυσανασχετεῖ κατ' ἐμαυτοῦ—καὶ εἰς τὸ μὴ δυσανασχετεῖν κατ' ἐαυτοῦ, συνίσχεται ἡ μικρὰ ἐκείνη εὐτυχία ἣν ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ἐλπίσῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

(ἀκολουθεῖ)

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΖΑΜΠΕΛΙΟΣ

Ὁ οἶκος τῶν Ζαμπελίων, γνωστὸς ἐν τῷ πεπολιτισμένῳ κόσμῳ, διὰ τοὺς ἐπισημοὺς αὐτοῦ ἄνδρας, οὐκ ἀνέδειξεν, εἶνε Λευκάδιος, καὶ, κατὰ τὴν 20 Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1691, ἐνεγράφη εἰς τὴν χρυσὴν βίβλον τῆς νήσου Λευκάδος.

Ὁ Σπυρίδων ἦτο υἱὸς τοῦ λίαν γνωστοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Ἰωάννου. οὐ τὸ ὄνομα, ἐν τῇ τῶν γραμμάτων πολιτείᾳ, εἶνε τὰ μάλιστα γνωστόν. Καλὸν δὲ νομίζομεν νὰ δημοσιεύσωμεν τὸ βαπτιστικὸν αὐτοῦ, οὐ ἀντίγραφον ἀπέστειλεν ἡμῖν ὁ φιλόμουσος κ. Ν. Σταματέλος, ὅστις τὸ ἀντέγραψεν ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν βαπτισμάτων τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου (Γύρας).

«1815 Ὀκτωβρίου 31 Ἔτ. πλ. ἀγία μαύρα, ἐβαπτίσθη ὁ υἱὸς » τοῦ εὐγενοῦς κυρίου δόκτορος Ἰωάννου σπύρου Ζαμπέλη τοῦ ποτὲ » Ζαχαρίου γεννιμένος ἀπὸ τὴν εὐγενεστάτην καὶ νόμιμον του γυνὴ » νεύλογμένην εἰς πρῶτον γάμον κυρίαν μαρίναν πετριζοπούλου » θυγάτηρ τοῦ ἐξοχωτάτου καὶ εὐγενεστάτου κυρίου δόκτωρ Δη- » νητριού καὶ ἀνεδέχθησαν αὐτὸν ἐκ τῆς ἱερᾶς κολυμβουρας ἢ εὐγενεστάτη » κυρία σαρθέρα... τοῦ εὐγενοῦς κυρίου δόκτωρος ἀγγέλου κόνδαρη » καὶ ὁ κύριος Πάνος Κομινιότης, ὀνομάτας ἢ μὲν κυρία σαβέρ- » ρια—Σ π υ ρ ί δ ω ν α—Ζαχαρία, ὁ δὲ κομινιότης—Αλκιβιάδην ὄντας » 30 ἡμερῶν, ὑπερέτης τοῦ μυστηρίου Ἀθηνάσιος ἐξομόναχος Γαζῆς ἐ- » φημέριος τοῦ ναοῦ τῆς θεοτόκου τῆς γύρας » Ἀπεβίωσε δὲ τῇ δεκάτῃ τοῦ Ἀυγούστου τοῦ ἔτους 1881 ἐν Zug τῆς Ἑλβετίας.

Τυχὼν ἀρίστῃ παιδείᾳ καὶ ἐκ φύσεως πεπροικισμένος διὰ πολ- λῶν προτερημάτων, τὸ ὄνομα αὐτοῦ συνέδεσε στενῶς μετὰ τῆς γραμματολογίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑπτανησιακῆς πολιτικῆς ἱστορίας. Φύσει ποιητῆς, εὐεπίφορος πρὸς τὴν μυθοπλαστίαν ἐπεδόθη εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ οὕτω ὁ βίος του ὑπῆρξε πάλῃ τῆς φαντασίας, τῶν ἀπραγματοποιήτων ἰδεῶν, καὶ τῆς ἐπιθυμίας ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης. Ἀλλ' εἰς τὰ ἱστορικὰ αὐτοῦ ἔργα διακρίνομεν τὴν ποιητὴν μάλλον ἢ τὸν βαθύνουν ἱστορικόν. Καὶ ἡ πεζολογία αὐτοῦ εἶνε ποιητικῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, περιέχουσα δὲ περισσότερον ὕψος τῶν στίχων του. Ἐκτός τούτου θέλων νὰ κολακεύσῃ τὸ ἔθνος, προσεπάθει ἐνίοτε νὰ κρύψῃ πικρὰς ἀληθείας καὶ νὰ δημιουργήσῃ, χρείας τυχοῦσης, καὶ νέ- ας ἀλλοκότους θεωρίας καὶ περὶ τέχνης! Ἡ ἱστορία πρέπει νὰ διδά- σκῃ· διὸ, οὐ μόνον ἔχει σκοπὸν νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν περιέργειαν τοῦ ἀ- ναγνώστου ἀλλὰ καὶ νὰ φωτίσῃ αὐτὸν, νὰ διδάσκη τὴν ἀνθρω- πότητα καὶ γίνῃ οὕτω πράγματι ἡ ἱστορία *magistra vitae* ὡς καλῶς τὴν ἔρριπεν ὁ Ῥωμαῖος ρήτωρ.

Ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ ἐξόχου ἐν Ἑλλάδι ἱστοριογράφου Ζαμπελίου ἦτο θεσβαίως ἀξιεπαινος ὑπὸ ἐποψίν ἐθνικὴν· ἀλλὰ ἡ ἐπιστήμη δὲν παρα- τηρεῖ ἐθνισμόν, σκοποῦσα νὰ ἐρευνήσῃ τὴν ἀλήθειαν προσπαθεῖ μόνον ἐπὶ στερεῶν βάσεων νὰ ἀνεγείρῃ τρόπικα δόξης. «*Αἱ Βυζαν- τιναὶ μελέται*», τὸ κυριώτερον αὐτοῦ ἔργον (Ἀθήναις 1857) δὲν πείθοισιν, ἐλκύουσιν ὅμως πάντοτε τὸν ἀναγνώστην ὅστις τέρψεται ἠ- σθάνθη ἀναγινώσκων αὐτάς. Προσεπάθει νὰ στερεώσῃ ὑπὸ τὸ νέ- ον ὄνομα τῆς ἱστοριονομίας δόγματα τῆς φιλοσοφικῆς ἐ- ξετάσεως τῆς ἱστορίας.

Τῷ 1852 ἐν Κερκύρᾳ ἐξέδωκεν ὁ Ζαμπέλιος τὰ «*Ἄσματα δημο- τικὰ τῆς Ἑλλάδος*» μετὰ ἐκτενεστάτης εἰσαγωγῆς, γεγραμμένης ὁ- μως μετὰ τοῦ αὐτοῦ φιλοσοφικοῦ τρόπου, ἐνθα ἐξετάζει τὴν ἀρχὴν, καὶ διαδόσιν τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως καὶ γλώσσης, ἐν σχέσει πρὸς τὰς περιπετείας τοῦ ἠθους ἐν τῷ μεσαιῶνι. Περίεργος δὲ καὶ ἀλλόκο- τος εἶνε καὶ ἡ πραγματεία φέρουσα τίτλον «*Πόθεν ἢ κοινὴ λέξις τρα- γουδοῦ;*» τυπωθεῖσα ἐν Ἀθήναις τῷ 1859, ἀνασκευασθεῖσα εὐφυῶς ὑ- πὸ τοῦ λογιῶν Ἰακώβου Πολυλά διὰ ἐτέρου φυλλαδίου φέροντος τί- τλον «*Πόθεν ἢ Μυστικοφοβία τοῦ κ. Σ. Ζαμπελίου;*» τυπωθέντος ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1860. Περὶ τῆς δημῶδου ἡμῶν ποιήσεως πολλάκις συν- ἔγραψε· ἀλλὰ αἱ παρατηρήσεις αὐτοῦ ἦσαν ἀειποτε ἀνευ βάσεων διὸ δύνανται νὰ θεωρηθῶσι αὐτόχρημα αὐθαίρετοι ἰδίως τὴν σήμερον με- τὰ τὸσαύτας καλὰς ἐρεῖνας περὶ τῆς δημῶδου ἡμῶν ποιήσεως καὶ γλώσσης.

Εἰς τὰ «*Ἱστορικὰ σκηνογραφήματα* (Ἀθήναι 1860) καὶ τοὺς «*Κρη- τικὸς Γάμος*» (Τορίνω 1871) φαίνεται ὅτι τὰ παθήματα τῆς ἠρωϊκῆς Κρήτης, συνεκίνησαν αὐτὸν, καὶ λαβὼν οὕτω τὸν κάλα- μον, εἰς τὰ μὲν πλέκει τὴν ἱστορίαν μετὰ τοῦ μύθου, εἰς τοὺς

δὲ ὁ εὐφρανταστὸς αὐτοῦ νοῦς ἔδειξε τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς τὴν φιλομουσίαν. Τὰ περὶ τῆς νήσου Κρήτης ἤμιστα ἐμελέτησεν ὁ Ζαμπέλιος καὶ οὕτω τὰ δρώμενα αὐτοῦ πρόσωπα πλήρη ζωῆς, γραφέντα δὲ καὶ διὰ ζωηρῶν χρωμάτων, παρίσταται οὐχὶ οἷα ὑπῆρξαν.

Δὲν παρημέλησε καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησίας, δημοσιεύσας τῷ 1859 ἐν Ἀθήναις τὸ ἀξιολόγον φυλλάδιον «Καθίδρυσις Πατριαρχείου ἐν Ῥωσίᾳ» ἀνατυπώσας τὸ ποίημα τοῦ Ἐλασσῶνος Ἀρσενίου, τὸ πρῶτον ἀνατυπωσθέν ἐν τῇ καθίδρυσιν τοῦ ἐν Μόσχῃ Πατριαρχείου τῷ 1588.

Τῷ 1868 ἐν Ἀθήναις ἐδημοσίευσεν τὰ ἀξιοπύκνα «Ἰταλοελληνικά» ἔργον ὅπερ, καίτοι δὲν ἀσπαζόμεθα πανθ' ὅσα διίσχυρίζεται, οὐχ ἥττον θεωροῦμεν ἐν τῶν ἀρίστων αὐτοῦ πονημάτων ἱστορικῆς καὶ γλωσσολογικῆς ἐρεύνης.

Τοῦ Ζαμπελίου εἶνε καὶ τὸ ὠραῖον μυθιστόρημα τυχὸν τινῶν ἐκδόσεων πρὸς τῷ Barbera ἐν Τορίνῃ.

Τὸ τελευταῖον δ' ἔργον αὐτοῦ ἦτο τὸ Parlers Grecs et Romans εἰς εὐ ἀφιέρωσεν τὰς τελευταίας τοῦ βίου ἡμέρας του,» ὡς ἔγραφεν ἡμῖν ἀποστέλλων τὸ λόγιον βιβλίον, ἐν Παρισίῳ τυπωθὲν φιλοκάλως τῷ 1879. Ἐλεθόντος τοῦ θανάτου αὐτοῦ μόνον ὁ πρῶτος τόμος ἐδημοσιεύθη. Τὸ ἔργον τοῦτο τῆς γλωσσολογίας, ἐνθα πειράττι νὰ δείξῃ τὴν συγγένειν τῶν ἐλληνικῶν ριζῶν πρὸς τὰς κελτικὰς καὶ ῥωμανικὰς οὕτως ὁ εὐρωπαϊκὸς κόσμος τὸ πλεῖστον ἐλληνίζει, — ἔτυχεν ἐπαίνων καὶ ἐπικρίσεων. Ὁ μελετῶν αὐτὸ διακρίνει ὅτι ὁ συγγραφεὺς δὲν ἦτο τὸσον εἰδικὸς. Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς εἰς τὰ πλεῖστα σοβιρὰ του, φαίνεται ἡ ἀνευρέσις αὐτοῦ φαντασία.

Τὸ ποίημα «ἡ Ὑστερινὴ Νυχτιὰ τοῦ Καταδίκου», ὅπερ ἀνατυπῶνται εἰς τὸν «Π. Ἀνθῶνα», ἐξ ἀγνοίας ἀπεδίδετο τοῦ Σολωμοῦ ἐνῶ ἐποίησεν ὁ Ζαμπέλιος καὶ ἐτύπωσεν αὐτὸ ἐν Κερκύρᾳ τὸ 1845 ἀνωνύμως. Ἐπίσης δὲ ἀνωνύμως ἀνεδημοσιεύθη τῷ 1850 εἰς Ζάκυνθον εἰς Συλλογὴν ἐρωτικῶν ἀσμάτων ὑπὸ Πανταζῆ. Ἐδημοσίευσεν καὶ ἄλλους ὠραίους τάτους στίχους ἀνωνύμως.

Εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑπτανήσου δὲν ὑπῆρξε ξένος καὶ εἶτο εἰς τῶν μεγαθύμων ἐκείνων οἵτινες ἐπεθύμουν τὴν εὐτυχίαν τῆς Ἑπτανήσου. Ἐκλυθεὶς τῷ 1850 βουλευτὴς Λευκάδος τῆς Θ'. Βουλῆς, ἠτις διεκρίνετο διὰ τοὺς ἐπίσημους βουλευτὰς αὐτῆς. Ὁ Ζαμπέλιος ὡς μεταρρυθμιστὴς κατεπολέμει καὶ αὐτὸς τὸν δεσποτισμὸν. Τὸ 1849 ἤρξατο ἡ ἐκδοσις ἐν Κερκύρᾳ τῆς ἀξιολόγου [φημερίδος Π α τ ρ ῖ ε ἧς ἡ ψυχὴ ἦτο ὁ σοφὸς Βραίλας. Ἀλλὰ μετὰ τῶν συνεργατῶν ἦτο καὶ ὁ Ζαμπέλιος. Τὸ πολιτικὸν στάδιον παρατήσας μετεβη εἰς Ἀθήνας καὶ μετ' οὗ πολὺ εἰς Ἰταλίαν ἐνθα ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ἐζῆσεν τιμῶν τὸ ἐλληνικὸν ὄνομα διὰ τῆς γραμματολογικῆς αὐτοῦ ἀξίας, τῶν πολυπληθῶν γνώσεων καὶ τῆς γενικότητος τοῦ νοῦ.

Σ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ